

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๓๓๒๐

ที่ กษ ๐๔๐๔/จ ๒๕

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง แนวปฏิบัติการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ที่สอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้กำหนดแนวปฏิบัติการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์สำหรับสหกรณ์ที่จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เพื่อให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดต่าง ๆ ที่สหกรณ์จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตั้งอยู่ได้มีแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ที่เป็นแนวทางเดียวกัน และช่วยให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินการบัญชีและการปฏิบัติงานของสหกรณ์เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งช่วยป้องปรามเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ ตามแนวปฏิบัติที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ แจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

(นายโอภาส ทองยงค์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

แนวปฏิบัติการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

แนวปฏิบัติการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ มุ่งเน้นสร้างความเข้มแข็งด้านการเงิน การบัญชีแก่สหกรณ์ที่จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เพื่อให้สหกรณ์มีการจัดทำบัญชีเป็นไปตามระเบียบที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด รวมทั้งให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ดังนั้น การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์จึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินการบัญชีและการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์เป็นไปในแนวเดียวกัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๑.๑ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินการบัญชี

๑.๒ เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชีของสหกรณ์เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ แบ่งออกเป็น ๓ กิจกรรม คือ

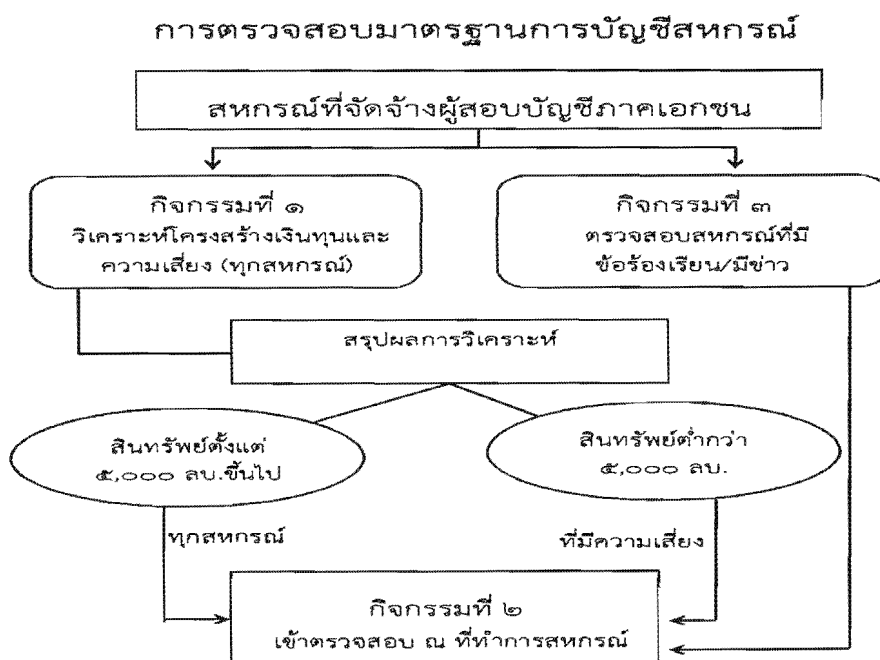
กิจกรรมที่ ๑ วิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยง กำหนดให้วิเคราะห์ สหกรณ์ที่จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชีทุกสหกรณ์

กิจกรรมที่ ๒ ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ณ ที่ทำการสหกรณ์ กำหนดให้เข้าตรวจสอบฯ สหกรณ์ที่จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี ดังนี้

๑) สหกรณ์ที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป เข้าตรวจสอบทุกสหกรณ์

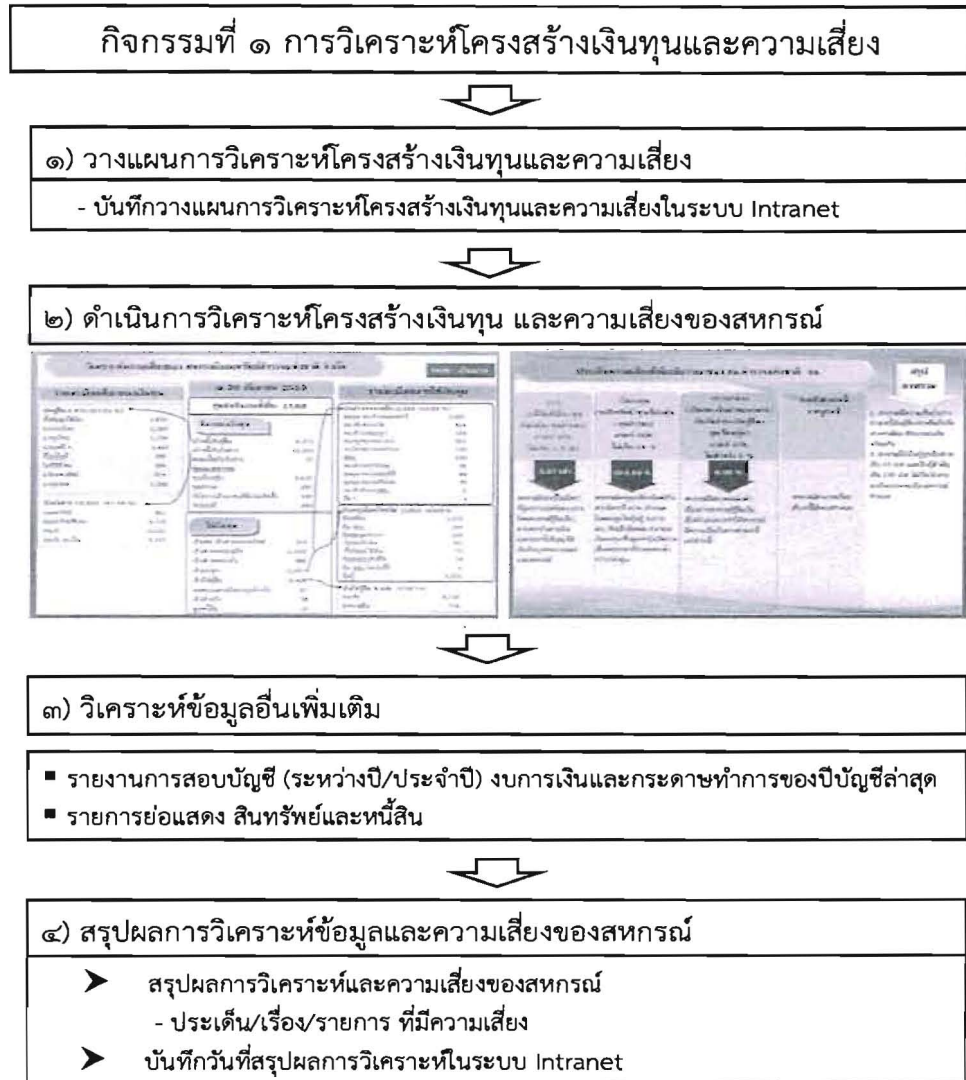
๒) สหกรณ์ที่มีสินทรัพย์ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท พิจารณาเข้าตรวจสอบเฉพาะ สหกรณ์ที่มีความเสี่ยงตามผลการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยงจากกิจกรรมที่ ๑ หรือมีข้อสังเกตจากรายงานผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปีที่พิจารณาแล้วเห็นว่า อาจเกิดความเสี่ยงทางการเงินการบัญชี

กิจกรรมที่ ๓ สหกรณ์ที่มีข้อร้องเรียน หรือมีข่าวออกสื่อต่าง ๆ ให้เข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ทันทีที่ได้ทราบข้อร้องเรียนหรือมีข่าว

๓. แนวปฏิบัติในการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

กิจกรรมที่ ๑ การวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยง เป็นการตรวจสอบและประเมินมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์แบบ Off-site Supervision ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ดำเนินการวิเคราะห์สหกรณ์ที่ตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชนทุกแห่ง ดังนี้

๑) วางแผนการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยง

- กำหนดแผนในการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยง โดยบันทึกการวางแผนในระบบ Intranet (Cad_Plan)

๒) ดำเนินการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยงของสหกรณ์ เพื่อให้ทราบแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน โดยมีแนวทางปฏิบัติในการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุน ดังนี้

๒.๑) จัดทำการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุน (เอกสารแนบ ๑) โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือข้อมูลจากงบการเงินปีบัญชีล่าสุดหรืองบการเงินปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นงบการเงินประจำเดือน/รายไตรมาส เป็นต้น โดยนำข้อมูลจากงบการเงินมาพิจารณาแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนว่า

แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์มาจากไหน และสหกรณ์ได้ใช้เงินทุนไปในทางใด เพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดความผิดพลาดทางการเงินการบัญชี รวมทั้งระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับรายการบัญชีที่ปรากฏในงบการเงิน

๒.๒) แหล่งที่มาของเงินทุน ให้วิเคราะห์องค์ประกอบของแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อตรวจสอบรายการที่อาจมีความเสี่ยงต่อการดำเนินการปฏิบัติทางบัญชีที่ไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งมีรายการที่ต้องวิเคราะห์ ดังนี้

๒.๒.๑) หนี้สิน ได้แก่

- เงินกู้ยืม วิเคราะห์ว่าสหกรณ์กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินหรือสหกรณ์อื่นและใช้สินทรัพย์ใดค้ำประกัน จำนวนเงินกู้ยืมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

- เงินรับฝาก วิเคราะห์ว่าสหกรณ์มีการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่นหรือบุคคลภายนอกหรือไม่ โดยเฉพาะเงินรับฝากจากสหกรณ์อื่นมีการใช้สินทรัพย์ค้ำประกันให้สหกรณ์ผู้ฝากเงินหรือไม่ จำนวนเงินรับฝากจากสหกรณ์อื่นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของยอดรวมเงินรับฝากทั้งสิ้นและสินทรัพย์ทั้งสิ้น

- หนี้สินอื่น วิเคราะห์ว่ารายการหนี้สินอื่นเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของจำนวนหนี้สินทั้งสิ้น และในจำนวนนี้มีรายการที่มีความเสี่ยงที่สหกรณ์อาจดำเนินการไม่เป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบ และข้อบังคับหรือไม่ เช่น เงินรอตรวจสอบ วิเคราะห์ว่ารายการดังกล่าวมีจำนวนเงินที่เป็นสาระสำคัญหรือไม่ เงินกองทุนเพื่อสวัสดิการสมาชิก วิเคราะห์ว่าสหกรณ์ได้เงินกองทุนนี้มาอย่างไร อาจเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือรายการค้างจ่ายต่าง ๆ ให้พิจารณาก่อนว่าข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนเป็นข้อมูลปีก่อนหรือข้อมูลปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ดูว่ามีความผิดปกติของการชำระคืนหรือไม่ เป็นต้น

๒.๒.๒) ทุนเรือนหุ้น ให้วิเคราะห์ว่าจำนวนเงินค่าหุ้นของสมาชิกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

๒.๒.๓) รายการกำไร/ขาดทุนสุทธิ ให้วิเคราะห์ว่าสหกรณ์มีผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่วิเคราะห์คิดเป็นอัตราร้อยละเท่าใด อยู่ในเกณฑ์ที่อัตรามีความผันผวนหรือไม่

๒.๓) แหล่งใช้ไปของเงินทุน หมายถึงสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์ โดยพิจารณารายการที่มีความเปลี่ยนแปลงเป็นจำนวนเงินมากและมีสาระสำคัญต่อบการเงิน ซึ่งมีรายการที่ต้องวิเคราะห์ ดังนี้

๒.๓.๑) เงินสดและเงินฝากธนาคาร ให้วิเคราะห์สัดส่วนว่ามีจำนวนร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เพื่อวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์

๒.๓.๒) ลูกหนี้เงินให้กู้ ให้วิเคราะห์ว่าจำนวนเงินลูกหนี้เงินให้กู้คิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้คิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของลูกหนี้เงินให้กู้ทั้งสิ้น และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญคิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของลูกหนี้เงินให้กู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

๒.๓.๓) เงินฝากสหกรณ์อื่น ให้วิเคราะห์ว่าจำนวนเงินฝากสหกรณ์อื่นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

๒.๓.๔) เงินลงทุน ให้วิเคราะห์ว่าจำนวนเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เงินลงทุนเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่

๒.๓.๕) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ให้วิเคราะห์ว่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์คิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

๒.๓.๖) สิ้นทรัพย์อื่น วิเคราะห์ว่ารายการสิ้นทรัพย์อื่นเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของจำนวนสิ้นทรัพย์ทั้งสิ้น และในจำนวนนี้มีรายการที่มีความเสี่ยงที่สหกรณ์อาจดำเนินการไม่เป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบ และข้อบังคับหรือไม่ เช่น เงินรอตตรวจสอบ เงินยืมตรง รายได้ค้างรับต่างๆ เป็นต้น โดยวิเคราะห์ว่ารายการดังกล่าวมีจำนวนเงินที่เป็นสาระสำคัญหรือไม่ และให้พิจารณาเห็นว่าข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนนั้นเป็นข้อมูลปีก่อนหรือข้อมูลปีปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ดูความผิดปกติของการรับชำระหรือไม่

ข้อสังเกต กรณีสหกรณ์มีการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างสหกรณ์กับสหกรณ์ด้วยกัน ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสอบถามยืนยันการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างกันไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตามพื้นที่ที่ตั้งของสหกรณ์ที่ทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างกัน เพื่อวิเคราะห์ว่ามีรายการผิดปกติเกิดขึ้นหรือไม่

๒.๔) วิเคราะห์ความเสี่ยงจากอัตราส่วน (เอกสารหมายเลข ๒) ดังนี้

๒.๔.๑) ความสามารถในการก่อหนี้ อัตราส่วนที่ใช้ได้แก่

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนเรือนหุ้นบวกทุนสำรอง (D/E)} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิน}}{\text{ทุนเรือนหุ้น+ทุนสำรอง}}$$

อัตราส่วนนี้เพื่อวัดความสามารถในการก่อหนี้ของสหกรณ์ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ควรเกิน ๑.๕ เท่า หรือเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

๒.๔.๒) ด้านเงินลงทุน อัตราส่วนที่ใช้ได้แก่

$$\text{อัตราส่วนเงินลงทุน} = \frac{\text{เงินลงทุนทั้งสิน} \times ๑๐๐}{\text{ทุนเรือนหุ้นบวกทุนสำรอง}}$$

อัตราส่วนนี้เพื่อวัดการนำเงินไปลงทุนของสหกรณ์ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ควรเกิน ๑๐ % หรือเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

๒.๔.๓) ด้านสภาพคล่อง อัตราส่วนที่ใช้ได้แก่

$$\text{อัตราส่วนสภาพคล่อง} = \frac{\text{เงินสดและเงินฝากธนาคาร} \times ๑๐๐}{\text{เงินรับฝาก+เงินกู้ยืม+ทุนเรือนหุ้น}}$$

อัตราส่วนนี้เพื่อวัดความสามารถในการชำระเงินตามภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนดชำระ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ควรต่ำกว่า ๑ % หรือเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

๒.๔.๔) ด้านเครดิต อัตราส่วนที่ใช้ได้แก่

$$\text{อัตราส่วนเงินให้กู้สุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น} = \frac{\text{เงินให้กู้สุทธิทั้งสิ้น} \times ๑๐๐}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่เทียบสัดส่วนระหว่างเงินให้กู้สุทธิหรือลูกหนี้เงินให้กู้สุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์ ซึ่งตามสภาเครดิตยูเนียนโลก (World Council of Credit Unions, Inc.) ควรอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ ๗๐ – ๘๐ % ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น หรือเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เนื่องจากเงินให้กู้ของสหกรณ์เป็นสินทรัพย์เสี่ยงเพราะมีกำหนดเวลาที่สมาชิกต้องชำระคืน ถ้าลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินทรัพย์ได้ อาจก่อให้เกิดปัญหานี้สูญและส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์

๓. วิเคราะห์ข้อมูลอื่นเพิ่มเติม

๓.๑ รายงานการสอบบัญชี (ระหว่างปี/ประจำปี) ให้พิจารณา

- รายงานของผู้สอบบัญชี เช่น การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

- รายงานผลการตรวจสอบบัญชี เช่น ข้อสังเกตจากการ ตรวจสอบ ได้แก่ การควบคุมภายใน การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบของนายทะเบียนสหกรณ์ คำแนะนำหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การแบ่งแยกหน้าที่ที่ไม่เหมาะสม และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านเงินลงทุนของสหกรณ์

๓.๒ กระดาษทำการ ให้พิจารณาข้อมูลที่ได้จากการ Scan ธุสรกรรมของ สหกรณ์ มีข้อสังเกตใดบ้าง ผลการประเมินความเสี่ยงระดับที่สูงสุดคือเรื่องใด เพื่อดูว่าในกระดาษทำการต่าง ๆ ผู้สอบบัญชีได้ให้ข้อสังเกตหรือไม่

๓.๓ รายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน สำหรับสหกรณ์ที่มีสินทรัพย์ ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ให้วิเคราะห์ข้อมูลรายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สินประกอบการวิเคราะห์ ความเสี่ยงของสหกรณ์เพื่อให้ทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของสหกรณ์ เช่น รายการลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เงินลงทุนที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย เงินฝากสหกรณ์อื่นที่มีจำนวนเงินเกินกว่าร้อยละ ๕ ของทุนเรือนหุ้นบวกด้วย ทุนสำรอง หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง เป็นต้น

๔. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและความเสี่ยงของสหกรณ์

๔.๑ จัดทำสรุปผลการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยงของ สหกรณ์ ตามเอกสารหมายเลข ๓ โดย

๑) สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนตามเอกสาร หมายเลข ๑ พร้อมทั้งระบุรายการที่ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์เห็นว่า มีข้อสังเกต

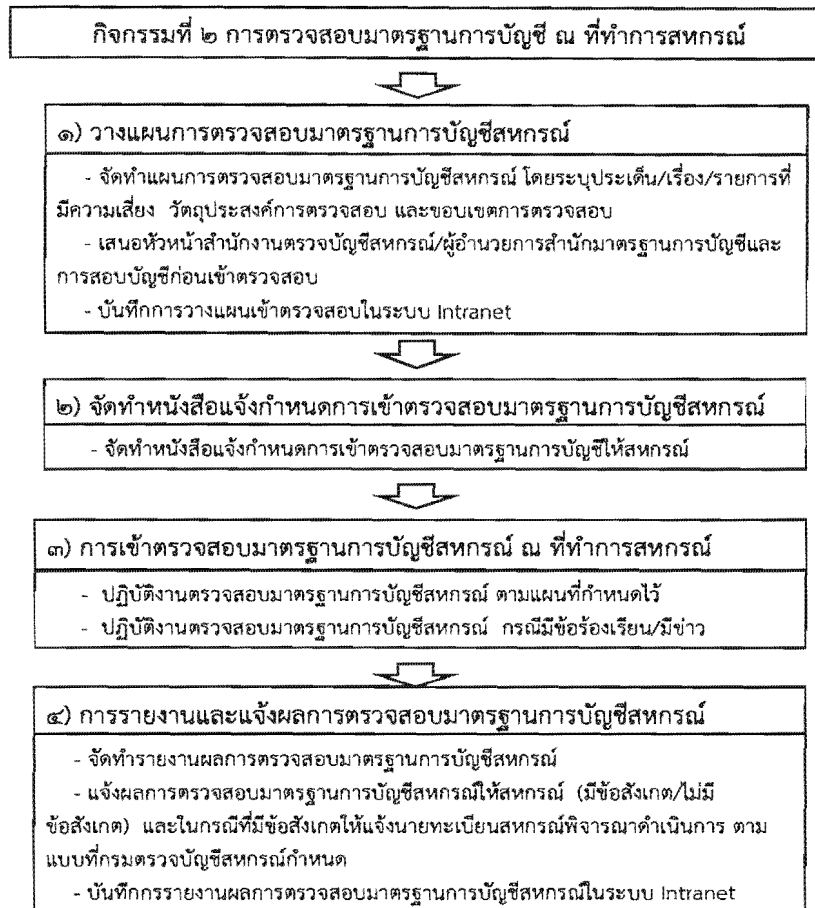
๒) สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากอัตราส่วนตาม เอกสารหมายเลข ๒ พร้อมทั้งระบุรายการที่ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์เห็นว่า มีข้อสังเกต

๓) สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้ง ระบุรายการที่ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์เห็นว่า มีข้อสังเกต

๔) นำผลที่ได้จากข้อ ๑) - ข้อ ๓) มาวิเคราะห์ว่าต้องเข้า ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์หรือไม่ เช่น จากการสรุปผลพบว่ามีข้อสังเกตจากการไม่จัดชั้นคุณภาพ ลูกหนี้เงินกู้และการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ จึงต้องมีการเข้าติดตาม ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ในเรื่องดังกล่าว เป็นต้น

๔.๒ วันที่วันที่สรุปผลการวิเคราะห์ในระบบ Intranet

กิจกรรมที่ ๒ การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ณ ที่ทำการสหกรณ์ (On-site Supervision) ให้ดำเนินการดังนี้

๑) วางแผนการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ โดย

๑.๑) จัดทำแผนการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ตามเอกสาร

หมายเลข ๔ โดย

- กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ให้สอดคล้องกับประเด็น/เรื่อง/รายการที่มีข้อสังเกตที่ได้จากการปฏิบัติตามกิจกรรมที่ ๑
- กำหนดขอบเขตการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีของสหกรณ์ให้ระบุประเด็น/เรื่อง/รายการที่จะตรวจสอบซึ่งได้จากการสรุปผลการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยงของสหกรณ์ในกิจกรรมที่ ๑ และระบุวิธีการตรวจสอบในประเด็น/เรื่อง/รายการที่จะตรวจสอบ

เมื่อจัดทำแผนการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำเสนอหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือปรับแก้ไขเพิ่มเติมแล้วแต่กรณีก่อนที่จะเข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ต่อไป

๑.๒) บันทึกการวางแผนในระบบ Intranet (Cad_Plan) โดยระบุเดือนที่จะเข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๒) จัดทำหนังสือแจ้งกำหนดการเข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
- จัดทำหนังสือถึงประธานกรรมการสหกรณ์ ตามเอกสารหมายเลข ๕
เพื่อแจ้งกำหนดวันที่เข้าตรวจสอบ พร้อมทั้งให้สหกรณ์เตรียมเอกสารที่ต้องการตรวจสอบ

๓) การเข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ณ ที่ทำการสหกรณ์
ดำเนินการดังนี้

๓.๑) ปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละเรื่อง ดังนี้

๓.๑.๑) การสอบทานระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์ รวมทั้งรายงาน
การประชุมใหญ่/ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เป็นการสอบทานการกำหนดระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์ใน
เรื่องที่จะทำการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์มีการกำหนดระเบียบไว้หรือไม่ และรายงานการประชุม
ใหญ่/ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมีการบันทึกไว้หรือไม่

๓.๑.๒) การตรวจเอกสารหลักฐานประกอบรายการบัญชี
เป็นการตรวจสอบรายการบัญชีว่าสหกรณ์มีการปฏิบัติตามระบบบัญชีและระบบควบคุมภายในที่กำหนดไว้
อย่างเหมาะสม เช่น ตรวจสอบการอนุมัติการจ่ายเงิน ตรวจสอบการอนุมัติการตัดหนี้สูญ เป็นต้น รวมทั้ง
ตรวจสอบการชำระหนี้ มีการส่งชำระหนี้ด้วยตนเองเป็นจำนวนมากรายเพื่อตรวจหารายการผิดปกติของลูกหนี้

๓.๑.๓) การสอบถาม เป็นการสอบถามคณะกรรมการ
ดำเนินการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ รวมทั้งการอ้างอิงเอกสารต่างๆ เช่น คู่มือปฏิบัติงาน
ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น เพื่อให้แน่ใจว่าสหกรณ์มีการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่กำหนดไว้

๓.๑.๔) การสังเกตการณ์ เป็นการสังเกตการณ์เกี่ยวกับระบบ
ควบคุมภายในเพื่อดูว่าสหกรณ์มีการละเว้นการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่วางไว้หรือไม่ เช่น
สังเกตการณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ว่าได้มีการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการแบ่งแยกหน้าที่
หรือไม่ เป็นต้น

๓.๑.๕) การปฏิบัติซ้ำ เป็นการปฏิบัติซ้ำเกี่ยวกับการควบคุม
ภายใน เมื่อได้คำตอบจากการสอบถามแล้วให้ทดลองปฏิบัติเสมือนเป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อพิสูจน์ว่าจะได้
คำตอบเช่นเดียวกับผลของการสอบถามหรือไม่ เช่น สหกรณ์กำหนดให้มีระบบควบคุมภายในเกี่ยวกับการ
ลาออกของสมาชิก ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์อาจใช้วิธีการปฏิบัติซ้ำโดยทดลองปฏิบัติตามมติ
ให้สมาชิกลาออกกว่ามีการตรวจสอบภาระหนี้สินก่อนจ่ายคืนค่าหุ้นหรือไม่ เป็นต้น

๓.๒) ปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ กรณีมี
ข้อร้องเรียนหรือมีข้อสงสัย เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามประเด็นข้อร้องเรียน/ข้อสงสัย ให้เข้าปฏิบัติงานตรวจสอบ
โดยเร็ว

๔) การรายงานและแจ้งผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๔.๑) การรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๔.๑.๑) การรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐาน
การบัญชีสหกรณ์ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ เป็นการรายงานเพื่อเสนอผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
และข้อสังเกตที่ตรวจพบ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ
มาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ต้องสรุปผลการตรวจสอบและจัดทำรายงาน
ตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ตามเอกสารหมายเลข ๖ โดย

- ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ของสำนักงาน
ตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้เสนอรายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจ
บัญชีสหกรณ์

- ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ของ
สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีให้เสนอรายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ต่อ
ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

- บันทึกรายงานผลการเข้าตรวจสอบมาตรฐาน
การบัญชีสหกรณ์ ในระบบ Intranet

๔.๑.๒) การรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐานการบัญชี
สหกรณ์กรณีมีข้อร้องเรียน/มีข่าว เป็นการรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง ทั้งนี้ การรายงานผลให้ปฏิบัติตามที่
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

๔.๒) การแจ้งผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๔.๒.๑) จัดทำหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
ให้ประธานกรรมการสหกรณ์ทราบ ทั้งกรณีพบข้อสังเกต/ไม่พบข้อสังเกตจากการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
ตามเอกสารหมายเลข ๗ พร้อมสำเนาให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ทราบด้วย

๔.๒.๒) จัดทำหนังสือแจ้งผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ในกรณีที่พบข้อสังเกต
ตามเอกสารหมายเลข ๘

ทั้งนี้การรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบไปยังรองนายทะเบียนสหกรณ์
ให้ปฏิบัติตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

๔.๒.๓) บันทึกข้อสังเกตในระบบ Intranet เพื่อรายงานข้อสังเกต
ที่ตรวจพบ (CAD_REMARK ๒๕๖๑)

๔.๒.๔) ในกรณีที่พบว่าสหกรณ์ยังไม่มีดำเนินการแก้ไขข้อสังเกต
หากเป็นเรื่องที่มีสาระสำคัญ ให้รายงานให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ เพื่อที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะได้รายงาน
นายทะเบียนสหกรณ์ดำเนินการต่อไป

รูปแบบเอกสาร

วิเคราะห์ความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด		หน่วย : ล้านบาท
รายละเอียดที่มาของเงินทุน	ณ วันที่	รายละเอียดการใช้เงินทุน
เจ้าหนี้เงินกู้ (%) ประกอบด้วย - ตัวสัญญาใช้เงิน ธ.ทหารไทย% (หุ้นกู้ค่าประกัน รายการ มูลค่า ลบ.) - สหกรณ์..... () (หุ้นกู้ค่าประกัน รายการ มูลค่าลบ.)	ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ที่มาของเงินทุน เจ้าหนี้เงินกู้ เจ้าหนี้เงินรับฝาก ทุนของสหกรณ์ ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง กำไรสุทธิประจำปี	เงินฝากสหกรณ์อื่น (%) - สอ. จำกัด (..... %) - ชุมชุม.....จำกัด (.....%) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (%) - พันธบัตร (..... %) - หุ้นกู้ (..... %) - หุ้นสหกรณ์..... (.....%) ลูกหนี้เงินให้กู้ (%) - สมาชิก (..... %) - สหกรณ์อื่น (..... %) สหกรณ์..... สหกรณ์..... - ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ (NPL)(..... %) - (ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) (....) ลูกหนี้อื่น (%) - ตามคำพิพากษา (.....%) - ขาดสมาชิกภาพ (..... %) - (ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) (6) ดอกเบี้ยและผลตอบแทนค้างรับ(..... %) - คบ.เงินให้กู้ค้างรับ(..... %) - คบ.เงินฝากและผลตอบแทนฯ(..... %)
เงินรับฝาก (%) - สมาชิก (.....%) - สหกรณ์อื่น (..... %) - สหกรณ์..... - สหกรณ์.....	ใช้เงินทุน เงินสด/เงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์อื่น เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ลูกหนี้เงินให้กู้ ลูกหนี้อื่น ดอกเบี้ยและผลตอบแทนค้างรับ	

ประเด็นความเสี่ยงที่ต้องพิจารณาของ สอ. จำกัด				สรุป ภาพรวม
D/E (หนี้สินทั้งสิ้น/ทุน เรือนหุ้น+ทุนสำรอง) เกณฑ์ ธปท. ไม่เกิน 1.5 เท่า เท่า	เงินลงทุน (หลักทรัพย์/ทุนเรือนหุ้น +ทุนสำรอง) เกณฑ์ ธปท. ไม่เกิน 10 % %	สภาพคล่อง (เงินสด+เงินฝากธนาคาร/ เงินรับฝาก+เงินกู้ยืม+ ทุนเรือนหุ้น) เกณฑ์ ธปท. ไม่ต่ำกว่า 1 % %	เงินให้กู้ยืมสุทธิต่อสินทรัพย์ ทั้งหมด (เงินให้กู้สุทธิทั้งสิ้น/ สินทรัพย์ทั้งหมด) เกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ควรอยู่ระหว่าง 70 - 80 % %	

สรุปผลการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยงของสหกรณ์

สหกรณ์..... จำกัด

จังหวัด.....

๑. การวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุน

(สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ว่ามีรายการใดบ้าง เพราะเหตุใด)

.....

.....

.....

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของสหกรณ์จากอัตราส่วน

(สรุปผลความเสี่ยงมีรายการใดบ้าง เพราะเหตุใด)

.....

.....

.....

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

(ประเด็น/เรื่อง/รายการ ที่ต้องเข้าตรวจสอบ)

.....

.....

.....

๔. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและความเสี่ยงของสหกรณ์

☐ ยังไม่เข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์☐ เข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

..... (ระบุประเด็น/เรื่อง/รายการ พร้อมเหตุผล).....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....

แผนการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
 สหกรณ์..... จำกัด
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

๑. วัตถุประสงค์การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

.....

.....

.....

๒. ขอบเขตการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

ประเด็น/เรื่อง/รายการที่จะตรวจสอบฯ	วิธีการตรวจสอบฯ

๓. ชื่อผู้ตรวจสอบ

๑.
๒.
๓.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....

คำอธิบายประกอบแผนการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๑. วัตถุประสงค์การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ให้ระบุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ในเรื่องที่ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๒. ขอบเขตการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๒.๑ ขอบเขตของการตรวจสอบฯ ให้ระบุขอบเขตการตรวจสอบให้ครอบคลุมในเรื่องนั้น รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงพอและประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เช่น

(๑) การกำหนดระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์ในเรื่องที่จะทำการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งรายงานการประชุมใหญ่/ประชุมคณะกรรมการดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

(๒) การควบคุมภายในของสหกรณ์ในเรื่องที่จะทำการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๒.๒ วิธีการตรวจสอบฯ ให้ระบุวิธีการตรวจไว้ให้ครอบคลุมในเรื่องที่ตรวจสอบ

๓. ชื่อผู้ตรวจสอบ ระบุชื่อผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

ที่ กษ/.....

วันที่

เรื่อง แจ้งกำหนดการเข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์..... จำกัด

อ้างถึง ๑. คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๑๓๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งพนักงาน
เจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๑๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้
พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายการเอกสารที่สหกรณ์ควรจัดเตรียมไว้

ตามคำสั่งที่อ้างถึง ได้แต่งตั้งข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชี
สหกรณ์ นั้น

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ได้กำหนดแผนการเข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ในวันที่..... ตั้งแต่เวลา
..... น. โดยมีรายชื่อผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. ตำแหน่ง

๒. ตำแหน่ง

๓. ตำแหน่ง

ทั้งนี้ ขอความกรุณามอบหมายให้ผู้เกี่ยวข้องจัดเตรียมเอกสาร (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) และขอความร่วมมือในการ
อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ หรือให้คำชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติการตามสมควรด้วย จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

(หน่วยงานที่ออกหนังสือ)

โทร.

โทรสาร.....

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง

รายการเอกสารที่สหกรณ์ควรจัดเตรียมไว้

๑. ข้อบังคับของสหกรณ์ ระเบียบทุกระเบียบที่สหกรณ์ถือใช้ในปัจจุบัน
๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ รายงานการประชุมคณะกรรมการเงินกู้ รายงานการประชุมคณะกรรมการศึกษา ฯลฯ
๓. รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีปัจจุบัน
๔. รายงานประจำปี และรายงานของผู้ตรวจสอบกิจการ
๕. โครงสร้างการแบ่งส่วนงานและคำสั่งการมอบหมายหน้าที่
๖. จบทดลองประจำเดือน.....
๗. สัญญาจ้างจ้างเจ้าหน้าที่
๘. สัญญาการจ่ายเงินกู้วันที่
๙. เอกสารรับ - จ่าย ช่วงวันที่
๑๐.
๑๑.
๑๒.

หมายเหตุ ควรระบุให้สหกรณ์จัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่สอดคล้องกับรายการที่วางแผนการตรวจมาตรฐานการบัญชีไว้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โทร.

ที่ กษ/..... วันที่.....

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์..... จำกัด

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้า เป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์..... จำกัด สำหรับ
ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่..... นั้น ข้าพเจ้าได้เข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
เมื่อวันที่..... ถึงวันที่..... รวม วัน จึงขอเสนอรายงานผลการตรวจสอบ
มาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในหนังสือถึงประธานกรรมการสหกรณ์
..... จำกัด ที่แนบมาพร้อมนี้

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

รายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
สหกรณ์..... จำกัด
จังหวัด.....
สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

เสนอ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์..... จำกัด สำหรับปีบัญชี
สิ้นสุดวันที่..... นั้น ข้าพเจ้าได้เข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์เมื่อ
วันที่..... ถึงวันที่..... รวม วัน จึงขอเสนอรายงานผลการตรวจสอบ
มาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

๑. ขอบเขตการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

.....
.....

๒. รายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๒.๑ การปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ การควบคุมภายในของสหกรณ์

๒.๓ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

๓. ข้อสังเกตที่ตรวจพบ

รายการ	ข้อเสนอแนะ

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

ที่ตั้งสำนักงาน.....

วันที่.....

คำอธิบายประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

(๑) ขอบเขตการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ให้สรุปประเด็น/เรื่อง/รายการที่ตรวจสอบตามที่กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

(๒) รายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๒.๑ รายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๒.๒ รายงานผลการควบคุมภายใน เกี่ยวกับประเด็น/เรื่อง/รายการที่ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑

๒.๓ เรื่องอื่น ๆ ให้รายงานเรื่องที่ผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์เห็นว่าควรรายงานนอกเหนือจากประเด็น/เรื่อง/รายการที่จะตรวจสอบ

(๓) ข้อสังเกตที่ตรวจพบ ให้รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะแก่สหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์ทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในการแก้ไข

(กรณีมีข้อสังเกต)

ที่ กษ

ที่ตั้งสำนักงาน.....

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์.....จำกัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ที่/.....ลงวันที่..... หรือ

หนังสือสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ที่/.....ลงวันที่.....

๒. หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๘๖ เรื่อง แนวปฏิบัติในการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์..... จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ เมื่อวันที่.....ถึงวันที่ นั้น

จากการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ (ให้ระบุขอบเขต การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชี).....

ผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์มีข้อสังเกตตามรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ (สิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

(หน่วยงานที่ออกหนังสือ)

โทร.

โทรสาร.

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนข้อความได้ตามความเหมาะสม

สิ่งที่ส่งมาด้วย

รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

[illegible]

(กรณีไม่มีข้อสังเกต)

ที่ กษ

ที่ตั้งสำนักงาน.....

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์.....จำกัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ที่/.....ลงวันที่..... หรือ
หนังสือสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ที่/.....ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์..... จำกัด
จังหวัด..... สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ เมื่อวันที่.....ถึงวันที่.....
..... นั้น

จากการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ (ให้ระบุขอบเขต
การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์).....
ผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ พบว่า ไม่มีข้อสังเกตที่เป็นสาระสำคัญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../
ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

(หน่วยงานที่ออกหนังสือ)

โทร.

โทรสาร.

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนข้อความได้ตามความเหมาะสม

ที่/.....

ที่ตั้งสำนักงาน.....

.....

เรื่อง แจ้งข้อสังเกตจากการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์..... จำกัด

เรียน ผู้สอบบัญชี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือถึงประธานกรรมการสหกรณ์..... จำกัด

ที่/..... ลงวันที่.....

ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ได้ตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์..... จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่..... ระหว่างวันที่ ปรากฏว่า พบข้อสังเกตที่เห็นควรแจ้งให้ท่านทราบตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อประโยชน์ในการสอบบัญชี

ทั้งนี้ ขอให้ท่านตรวจสอบและติดตามการดำเนินการแก้ไขของสหกรณ์ตามข้อสังเกตดังกล่าว แล้วรายงานผลการดำเนินการของสหกรณ์ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์...../

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

โทร.

โทรสาร.

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนข้อความได้ตามความเหมาะสม

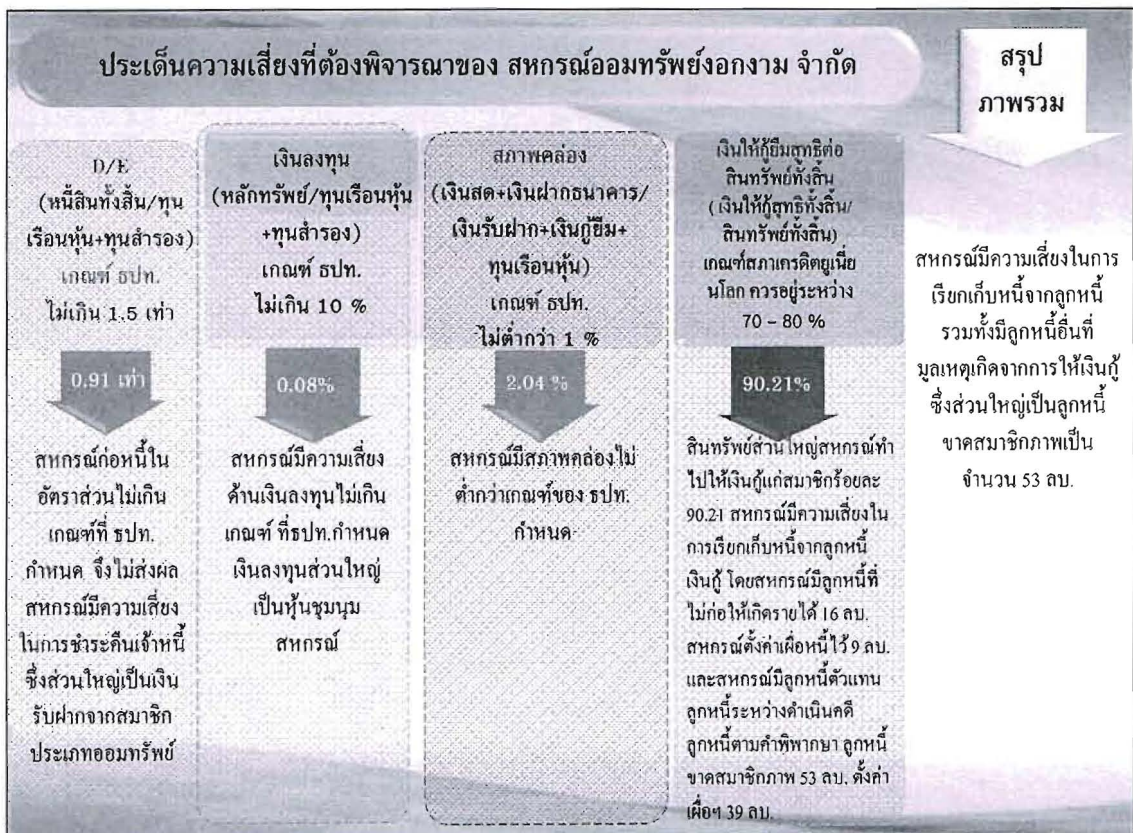
ตัวอย่าง

- การวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยง
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมจากรายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน
- สรุปผลการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยงของสหกรณ์
- แผนการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
- รายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

ตัวอย่าง

การวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยง

วิเคราะห์ความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ฮ่องกง จำกัด			หน่วย : ล้านบาท
รายละเอียดที่มาของเงินทุน	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	รายละเอียดการใช้เงินทุน	
เงินต้นเงินกู้ - ตัวสัญญาใช้เงิน ธ.กรุงไทย 83 (0.57%)	ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 14,585 ที่มาของเงินทุน เงินต้นเงินกู้ 83 เงินต้นรับฝาก 6,418 หนี้สินอื่น 156 ทุนของสหกรณ์ 6,437 ทุนสำรอง 645 ทุนสะสมตามข้อบังคับฯ 100 ค่าไร (จากทุน จากเงินทุนฯ 0.18) ค่าไรสุทธิประจำปี 543	เงินฝากสหกรณ์อื่น 1,120 (7.68%) - ชุมชนสอ. ทท จำกัด 770 (5.28%) - สอ. พนักงานธนาคาร ก จำกัด 50 (0.34%) - สอ. โรงพยาบาล ข จำกัด 300 (2.06%)	
เงินต้นฝาก สมาชิก 6,418 (44.00%) - ออมทรัพย์ 66 (0.59%) - ออมทรัพย์พิเศษ 5,192 (35.60%) - ประจำ 1,140 (7.82%)		เงินลงทุนในหลักทรัพย์ 6 (0.04%) - หุ้นสอ. แห่งประเทศไทย จก. 6 (0.04%)	
หนี้สินอื่น 156 (1.07%) - ดอกเบี้ยเงินรับฝากค้างจ่าย 96 (0.67%) - เงินรอจ่ายคืน 20 (0.14%) - สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ 26 (0.18%) - อื่น ๆ 12 (0.08%)	ใช้เงินทุน เงินสด/เงินฝากธนาคาร 262 เงินฝากสหกรณ์อื่น 1,120 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ 6 ลูกหนี้เงินให้กู้ 13,157 ลูกหนี้สัญญา 14 สินทรัพย์อื่น 25	ลูกหนี้เงินให้กู้ สมาชิก 13,157 (90.21%) - ปกติ 13,151 (90.21%) - ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 16 (0.11%) ค่าเผื่อหนี้ฯ (9) (0.06%)	
		ลูกหนี้อื่น 53 (0.36%) - ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง 6 (0.04%) - ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี 14 (0.10%) - ลูกหนี้ตามคำพิพากษา 14 (0.10%) - ลูกหนี้ขาดสมาชิกภาพ 19 (0.13%) ค่าเผื่อหนี้ฯ (39) (0.27%)	
		สินทรัพย์อื่น 25 (0.17%) - ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่น ๆ ค้างรับ 13 (0.09%) - ที่ดิน อุปกรณ์-สุทธิ 10 (0.07%) - สินทรัพย์ไม่มีตัวตน 1 (0.01%) - อื่น ๆ 1 (0.01%)	

ตัวอย่าง

สหกรณ์นี้เป็นสหกรณ์ที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป จึงได้นำรายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน มาพิจารณาประกอบด้วย

สหกรณ์ออมทรัพย์กองงาม จำกัด
รายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐
(ไม่ได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีสหกรณ์)

หน่วย : ล้านบาท

สินทรัพย์		หนี้สิน	
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	๑๘๕.๙๗	เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	-
เงินฝากสหกรณ์อื่น	๑,๑๐๐.๐๐	เงินกู้ยืม	-
เงินลงทุน - สุทธิ	๒๐๖.๑๒	เงินรับฝาก	๖,๕๙๓.๔๙
เงินให้กู้ยืม - สุทธิ	๑๓,๔๙๙.๘๑	หนี้สินอื่น	<u>๑๖๑.๖๒</u>
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	๙.๕๑	รวมหนี้สิน	<u>๖,๗๕๕.๑๑</u>
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	๐.๙๑	ทุนเรือนหุ้น	๖,๗๙๐.๙๐
สินทรัพย์อื่น	<u>๑๒.๗๙</u>	ทุนสำรอง	๙๐๐.๒๘
		ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ อื่น ๆ	๑๐๘.๓๒
		กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	<u>๔๖๐.๕๐</u>
		รวมทุนของสหกรณ์	<u>๘,๒๖๐.๐๐</u>
รวมสินทรัพย์	<u>๑๕,๐๑๕.๑๑</u>	รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	<u>๑๕,๐๑๕.๑๑</u>

เงินฝากสหกรณ์อื่นรายที่มีจำนวนเงินเกินกว่าร้อยละ ๕ ของทุนเรือนหุ้นบวกด้วยทุนสำรอง

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ ทท จำกัด ๖๒๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐

เงินลงทุนที่นอกเหนือจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๒

-

เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

๓,๕๘๐,๔๕๔.๒๔

เงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์อื่นที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

-

สินทรัพย์ที่นำไปค้ำประกันเงินกู้ยืม/เงินรับฝาก

เงินลงทุน.....

ที่ดิน.....

อาคาร.....

ตัวสัญญาใช้เงิน.....

อื่น ๆ (ระบุ) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ประจำ ๑๒ เดือน

๒,๕๕๙,๑๘๐.๓๑

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า (สหกรณ์ถูกฟ้องร้องค่าเสียหาย)

ขอรับรองว่ารายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สินนี้ครบถ้วนถูกต้องตามความเป็นจริง

นาย สมชัย สบายดี

ผู้จัดการ

ตัวอย่าง

สรุปผลการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนและความเสี่ยงของสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์ย้งอกงาม จำกัด

กรุงเทพมหานคร

๑. การวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุน

จากการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ จะเห็นได้ว่า แหล่งที่มาของเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินรับฝากจากสมาชิกจำนวน ๖,๔๑๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๔ ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น และทุนเรือนหุ้นจำนวน ๖,๔๓๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๑๓ ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น สหกรณ์ใช้เงินทุนส่วนใหญ่ในการให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิกจำนวน ๑๓,๑๕๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๒๑ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และเงินฝากสหกรณ์อื่น ๑,๑๒๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๖ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของสหกรณ์จากอัตราส่วน

จากการวิเคราะห์อัตราส่วน พบว่า อัตราส่วน D/E อัตราส่วนเงินลงทุน และอัตราส่วนสภาพคล่องเป็นไปตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด ส่วนอัตราเงินให้กู้ยืมสุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้นไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของสภาเครดิตยูเนียนโลก ซึ่งการให้เงินกู้ยืมควรอยู่ระหว่างช่วง ๗๐ - ๘๐ % ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เนื่องจากการให้เงินกู้ของสหกรณ์มีกำหนดเวลาที่สมาชิกต้องชำระคืน ถ้าลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินทรัพย์ได้ ก่อให้เกิดปัญหานี้สูญและส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

- รายงานการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข เรื่องสำคัญในการตรวจสอบเป็นเรื่องการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน ๙ ล้านบาทและลูกหนี้อื่น ได้แก่ ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ขาดสมาชิกภาพ รวมทั้งสิ้น ๕๓ ล้านบาท ซึ่งได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้จำนวน ๓๙ ล้านบาท

- กระดาษทำการ วิเคราะห์ข้อมูลของสหกรณ์ในการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีโดยการทดสอบการคำนวณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน ๙ ล้านบาท และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้อื่นจำนวน ๓๙ ล้านบาท มียอดถูกต้อง

- รายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของสหกรณ์ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสุทธิจำนวน ๑๓,๔๙๙.๘๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙๑ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และมีลูกหนี้เงินให้กู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ๓.๕๘ ล้านบาท ส่วนเงินฝากสหกรณ์อื่น จำนวน ๑,๑๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๒ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

๔. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและความเสี่ยงของสหกรณ์

☐ ไม่เข้าตรวจสอบ

☒ เข้าตรวจสอบ ในประเด็น/เรื่อง/รายการ ดังนี้

๑. ธุรกิจสินเชื่อ เนื่องจากรายการเงินให้กู้ยืมเป็นรายการที่มีจำนวนเงินสูงคิดเป็นร้อยละ ๙๐.๒๑ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และจากรายการย่อแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของสหกรณ์ มีลูกหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ๓.๕๘ ล้านบาท สหกรณ์มีความเสี่ยงจากการไม่ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ตามกำหนด จึงตรวจสอบในเรื่อง

- การปฏิบัติของสหกรณ์ด้านสินเชื่อ

- การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

๒. เงินฝากสหกรณ์อื่น เนื่องจากสหกรณ์มีการฝากเงินสหกรณ์อื่นคิดเป็นร้อยละ ๗.๘๖ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นอันดับสองรองจากลูกหนี้เงินให้กู้ เมื่อเปรียบเทียบรายการ ณ วันสิ้นปี วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ กับรายการย่อฯ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ พบว่า รายการเงินฝากสหกรณ์อื่นที่มีจำนวนมากที่สุด คือ เงินฝากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ ทท จำกัด มีจำนวนลดลงจำนวน ๑๕๐ ล้านบาท จึงตรวจสอบเงินฝากสหกรณ์อื่นในเรื่อง

- การบันทึกบัญชีถูกต้องครบถ้วน
- ข้อกำหนด/เงื่อนไขในการฝากเงิน

(ลงชื่อ) แสงจันทร์ จักรวาล

(นางสาวแสงจันทร์ จักรวาล)

ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

ตัวอย่าง

แผนการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์ยงกงาม จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

ธุรกิจสินเชื่อ

๑. วัตถุประสงค์การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๑. เพื่อให้ทราบว่า สหกรณ์มีขั้นตอนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้เงินกู้ การรับชำระหนี้ เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของสหกรณ์กำหนด
๒. เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. ขอบเขตการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

ประเด็น/เรื่อง/รายการที่จะตรวจสอบฯ	วิธีการตรวจสอบฯ
๑. การปฏิบัติของสหกรณ์ด้านสินเชื่อ - การกำหนดระเบียบ - การจ่ายเงินกู้และการบันทึกบัญชี - การรับชำระหนี้และการบันทึกบัญชี ๒. การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - การคำนวณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - การบันทึกบัญชี	๑. การปฏิบัติของสหกรณ์ด้านสินเชื่อ <u>การกำหนดระเบียบฯ</u> ๑) สอบทานระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการให้เงินกู้ทุกระเบียบ รวมทั้งที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ๒) สอบทานรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ รายงานการประชุมใหญ่ และรายงานกิจการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายการที่ตรวจสอบ <u>การจ่ายเงินกู้และการบันทึกบัญชี</u> ๑) สุ่มตรวจสอบสัญญาเงินกู้ทุกประเภท/หลักฐานการค้ำประกัน/เพื่อทดสอบการปฏิบัติว่าสหกรณ์มีการปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบกำหนด ๒) สุ่มตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินกู้ ประกอบการบันทึกบัญชีลูกหนี้เงินกู้ประเภทต่าง ๆ ถูกต้องตามระเบียบกำหนดของสัญญาที่สุ่มตรวจสอบตามข้อ ๓ <u>การรับชำระหนี้และการบันทึกบัญชี</u> ๑) สุ่มตรวจสอบรายละเอียดรายการส่งหักปกติและรายการที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ ๒) สุ่มตรวจสอบการส่งหักเงินโดยการตั้งลูกหนี้ตัวแทน (ถ้ามี) การบันทึกบัญชีและการปรับปรุงบัญชี 3) สุ่มตรวจสอบลูกหนี้กลุ่มพิเศษที่ไม่ได้ส่งหัก ณ ที่จ่าย หรือไม่ได้ส่งหักต้นสังกัด ๔) สุ่มตรวจสอบติดตามลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ประเด็น/เรื่อง/รายการที่จะตรวจสอบฯ	วิธีการตรวจสอบฯ
	๒. การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ๑) ทดสอบการคำนวณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ๒) การบันทึกบัญชีถูกต้องเป็นไปตามที่นายทะเบียน สหกรณ์กำหนด

เงินรับฝากสหกรณ์อื่น

๑. วัตถุประสงค์การตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๑. เพื่อให้ทราบว่ามีเงินฝากสหกรณ์อื่นมีอยู่จริงและบันทึกบัญชีครบถ้วน
๒. เพื่อให้ทราบเงื่อนไขของเงินรับฝาก

๒. ขอบเขตการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

ประเด็น/เรื่อง/รายการที่จะตรวจสอบฯ	วิธีการตรวจสอบฯ
๑. การกำหนดระเบียบฯ และเงื่อนไขหรือข้อกำหนด ของเงินฝากสหกรณ์อื่น	๑. สอบทานระเบียบของสหกรณ์ และเงื่อนไขหรือ ข้อกำหนดของเงินฝากสหกรณ์อื่น
๒. รายการยอดคงเหลือเงินฝากสหกรณ์อื่น	๒. สุ่มตรวจสอบรายละเอียดการเปิดบัญชีเงินฝาก สหกรณ์อื่น
๓. รายการในสมุดคู่ฝากเงินฝากสหกรณ์อื่น	๓. เปรียบเทียบรายการในสมุดคู่ฝากกับบัญชีคุมยอด ๔. การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลง

๓. ชื่อผู้ตรวจสอบ

๑. นางสาวแสงจันทร์ จักรवाल
๒. นางสาวสุใจ สบายดี
๓. นางสาวเขมวดี ตรงทาง

- ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ
ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ

(ลงชื่อ) นางสาวแสงจันทร์ จักรवाल

(นางสาวแสงจันทร์ จักรवाल)

ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

ตัวอย่าง

รายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์
สหกรณ์ออมทรัพย์กองงาม จำกัด
กรุงเทพมหานคร
สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

เสนอ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ตามที่ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์กองงาม จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ นั้น ข้าพเจ้าได้เข้าตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ รวม ๒ วัน จึงขอเสนอรายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

๑. ขอบเขตการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๑.๑ ด้านสินเชื่อ

- สอบทานข้อบังคับ และระเบียบสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้เงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๙

- อ่านรายงานการประชุมคณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการดำเนินการ รายงานการประชุมใหญ่ และรายงานกิจการประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๐

- สุ่มตรวจสอบสัญญาเงินกู้ฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ จำนวน ๑๐ สัญญา ของเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ได้แก่ เงินกู้ฉุกเฉิน สัญญาเลขที่ ๐๐๑ - ๐๐๓ เงินกู้สามัญ สัญญาเลขที่ ๐๐๑ - ๐๐๕ และเงินกู้พิเศษ สัญญาเลขที่ ๐๐๑ - ๐๐๒

- สุ่มตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินกู้ประกอบการบันทึกบัญชีลูกหนี้เงินกู้ประเภทต่าง ๆ ของสัญญาที่สุ่มตรวจของเดือนตุลาคม ๒๕๖๐

- สุ่มตรวจสอบรายละเอียดรายการส่งหักปกติและรายการที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ เดือนตุลาคม ๒๕๖๐

- สุ่มตรวจสอบการส่งหักเงินโดยการตั้งลูกหนี้ตัวแทน (ถ้ามี) การบันทึกบัญชีและการปรับปรุงบัญชี เดือนตุลาคม ๒๕๖๐

- สุ่มตรวจสอบลูกหนี้กลุ่มพิเศษที่ไม่ได้ส่งหัก ณ ที่จ่าย หรือไม่ได้ส่งหักต้นสังกัดเดือนตุลาคม ๒๕๖๐

- สุ่มติดตามตรวจสอบการดำเนินการลูกหนี้ค้างชำระกับรายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๐

- สุ่มตรวจสอบการตั้งค่าเผื่อนี่สงสัยจะสูญ และการบันทึกบัญชีถูกต้องเป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เดือนตุลาคม ๒๕๖๐

- สุ่มตรวจสอบรายการที่ผิดปกติเกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อในบทลงเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ได้แก่ รายการเงินยืมทรองดำเนินคดีหรือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี แต่ไม่ปรากฏรายการลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี/ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

๑.๒ เงินฝากสหกรณ์อื่น

- สอบทานมติรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และเงื่อนไขหรือข้อกำหนดของเงินฝากสหกรณ์อื่นที่สหกรณ์นำไปฝาก

- ตรวจสอบรายละเอียดการเปิดบัญชีเงินฝากสหกรณ์อื่น จำนวน ๓ บัญชี
- เปรียบเทียบรายการในสมุดคู่ฝากกับบัญชีคุมยอดจำนวน ๓ บัญชี
- การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓ บัญชี

๒. รายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์

๒.๑ การปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สหกรณ์มีการกำหนดระเบียบไว้ครบถ้วน และปฏิบัติตามระเบียบกำหนด เว้นแต่ระเบียบการให้เงินกู้แก่สมาชิก สหกรณ์ปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบกำหนดซึ่งจะกล่าวไว้ในข้อ ๓

๒.๒ การควบคุมภายในของสหกรณ์

๒.๒.๑ ด้านสินเชื่อ

๑) จากการสุ่มทดสอบรายการจ่ายเงินกู้รวมทั้งเอกสาร ตั้งแต่คำขอกู้ หนังสือสัญญาเงินกู้และอื่น ๆ การจ่ายเงินกู้ส่วนใหญ่สหกรณ์จะโอนเงินให้สมาชิกผู้กู้ผ่านธนาคาร จากการสุ่มการจ่ายเงินกู้ถูกเงิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ จำนวน ๑๐ สัญญา มีข้อสังเกตดังจะกล่าวไว้ในข้อ ๓

๒) จากการตรวจสอบรายการส่งหักเงินประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ พบว่ามีรายการที่หักไม่ได้จำนวน ๗ ราย สามารถเรียกเก็บได้แล้ว ๔ ราย เหลืออีก ๓ ราย ที่ยังไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ คือ นาง อ. นาย ข และ นาย ส โดยรายการที่หักไม่ได้และยังไม่ได้มาชำระนั้น เจ้าหน้าที่สหกรณ์แจ้งว่าได้ทำการติดตามให้มาชำระครบถ้วนแล้ว

๓) เปรียบเทียบรายการลูกหนี้เงินให้กู้และลูกหนี้อื่นคงเหลือ ณ วันสิ้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ กับบัญชีคุม ปรากฏว่ามียอดถูกต้องตรงกัน

๒.๒.๒ เงินฝากสหกรณ์อื่น

จากการตรวจสอบเงินฝากสหกรณ์อื่น จำนวน ๓ บัญชี เป็นประเภทเงินฝากประจำ ๑๒ เดือน ๑ บัญชี และเป็นเงินฝากออมทรัพย์ ๒ บัญชี และจากการตรวจสอบสมุดคู่ฝากกับบัญชีคุมยอด ปรากฏว่ามียอดถูกต้องตรงกัน สหกรณ์ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่นตรงตามกำหนด

๒.๓ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

๓. ข้อสังเกตที่ตรวจพบ

รายการ	ข้อเสนอแนะ
๑. คำขอกู้และสัญญาเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เลขที่ ๐๐๑ - ๐๐๓ จำนวน ๓ สัญญา พบว่า ในสัญญาด้านหลัง “รายการบันทึกการวินิจฉัยตรวจสอบความถูกต้องตามระเบียบเงินกู้ สหกรณ์เห็นควรอนุมัติ” ไม่มีการลงลายมือชื่อของผู้อนุมัติเงินกู้ทุกฉบับ	เพื่อการควบคุมภายในที่ดีควรมีการตรวจสอบการอนุมัติจ่ายเงินกู้และให้มีการลงลายมือชื่อของผู้มีอำนาจอนุมัติซึ่งต้องครบถ้วนด้วย
๒. คำขอกู้และสัญญาเงินกู้สามัญ เลขที่ ๐๐๑ - ๐๐๕ จำนวน ๕ สัญญา พบว่า เอกสารบางฉบับไม่มีลายมือชื่อผู้อนุมัติด้านหลังในช่องวินิจฉัยเงินกู้ เนื่องจากการให้ผู้สามัญที่ใช้หุ้้นคำประกันนั้นสามารถทำการอนุมัติก่อนแล้วรายงานในที่ประชุมภายหลัง	สหกรณ์ควรตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ครบถ้วนสมบูรณ์และผู้อนุมัติเงินกู้ควรลงลายมือชื่อให้เรียบร้อยก่อนการจ่ายเงินกู้ทุกครั้ง
๓. คำขอกู้และสัญญาเงินกู้พิเศษ เลขที่ ๐๐๑ - ๐๐๒ รวม ๒ สัญญา พบว่า สัญญาเงินกู้พิเศษเลขที่ ๐๐๑ ผู้กู้ยังไม่ลงลายมือชื่อผู้กู้ และสัญญาเลขที่ ๐๐๒ มีการประเมินราคาที่ดินสูงกว่าราคาประเมินของทางราชการ ไม่เป็นไปตามระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์योगาม จำกัด เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้เงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๙	สหกรณ์ควรปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกำหนดและควรระมัดระวังในการพิจารณาให้เงินกู้สมาชิก โดยคำนึงถึงฐานะการเงิน หลักประกันของสมาชิก พร้อมทั้งสมาชิกผู้กู้ต้องลงลายมือชื่อผู้กู้ให้ครบถ้วนด้วย

(ลงชื่อ) แสงจันทร์ จักรवाल

(นางสาวแสงจันทร์ จักรवाल)

ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ

ที่ตั้งสำนักงาน.....

วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐